

A Legfelsőbb Bíróság a dr.Bárdos Rita ügyvéd ... által képviselt ... felperesnek a Zafír & Kristóf & Partners Ügyvédi Iroda ... I.r. és a ... felszámoló ... által képviselt ... II.r. alperesek ellen kártérítés iránt a Pest Megyei Bíróságon 7.G.25.574/2005. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2010. május 20-án kelt 14.Gf.40.675/2009/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perben, amelybe a II.r. alperes pernyertessége érdekében a Csuka Ügyvédi Iroda ... által képviselt A. H. B. Zrt. beavatkozott, a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.675/2009/5.számú jogerős ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezi, a Pest Megyei Bíróság 7.G.25.574/2005/23.számú ítéletének az I.r.alperest marasztaló rendelkezését megváltoztatja, és az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I.r. alperesnek 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer)Ft - ÁFÁ-t is magában foglaló - első-és másodfokú perköltséget.

Kötelezi továbbá, hogy fizessen meg az I.r.alperesnek 1.515.000 (Egymillió-ötszáztizenötezer) Ft felülvizsgálati perköltséget, amelyből 500.000 (Ötszázezer) Ft ügyvédi munkadíj az ÁFÁ-t is tartalmazza.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperesi biztosító jogelődje, a perben nem álló P. I. Bv. és az I.r.alperes között 2003.szeptember 22-én keretszerződés jött létre. Az I.r.alperes vállalta, hogy arra vonatkozó megbízás esetén

nemzetközi közúti árufuvarozást végez mind a vele szerződő fél, mind az érdekeltségi körébe tartozó cégek számára. A megállapodás 3.9.pontja az I.r.alperest feljogosította arra, hogy a teljesítéshez harmadik személyt vegyen igénybe azzal, hogy az ily módon történő teljesítés esetén is, a szerződésből eredő helytállási kötelezettsége fennáll. Az I.r.alperesi, alvállalkozó teljesítéséért való felelősséget rögzíti a 16.3.(ii) pont is.

A P. M. Kft. televízió rakománynak Sz-ról Angliába történő szállítására megbízást adott az I.r. alperesnek. Az I.r. alperes az árufuvarozáshoz a II.r. alperest vette igénybe. Annak alkalmazottja 2004. október 13-án, a feladó cég székesfehérvári telephelyén átvette a 25 Colli, 10.925 kg bruttó súlyú és 46.424 GBP értékű műszaki cikkből álló rakományt. 2004. október 17-én Angliában ismeretlenek megállították az árut szállító jármű vezetőjét, teherautójának műszaki hibáját jelezve. Ő kiszállt a vezetőfülkéből jelzett hiba megismerése végett. Ekkor őt megtámadták, a gépjárművének kulcsait tőle elvették, és azt a szállítómánnyal együtt elrabolták. Utóbb a teherautó, rakomány nélkül, előkerült.

A feladó 2004. október 18-án felszólította az I.r. alperest a kárainak megtérítésére.

A felperes a feladóval kötött vagyonbiztosítási szerződés alapján, a rakomány eltulajdonítása folytán keletkezett károkat utóbb megtérítette, és erre, valamint a károsulttal kötött engedményezési szerződésre hivatkozással az alperesekkel szemben keresetet nyújtott be.

Kérte az I. és a II.r. alperes egyetemleges kötelezését 16.901.125 Ft, valamint e tőke összeg után, 2004. október 18-tól a kifizetésig járó évi 5 %-os késedelmi kamat, továbbá a per költségeinek megfizetésére.

Az I.r. alperes kérelme a kereset elutasítására irányult. Szállítmányozói minőségét állítva, vitatta, hogy a fuvarozás alatt bekövetkezett kárért helytállási kötelezettség terheli.

A II.r. alperes szintén a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, Genfben az 1956. évi május hó 19. napján kelt Egyezmény kihirdetéséről rendelkező 1971. évi 3. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: CMR) 17. cikk 2. pontja alapján mentesül a felelősség alól, mivel a perbeli áru elveszését olyan körülmény okozta, amelyet nem állt módjában elhárítani.

A beavatkozó a II.r. alperessel azonos kereseti ellenkérelmet terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek helyt adva, kötelezte az I. és a II.r. alperest egyetemlegesen 16.901.121 Ft tőke összeg

és 2004. október 17-től a kifizetésig járó késedelmi kamatának, valamint a per költségeinek a megfizetésére.

Úgy ítélte, hogy a II.r. alperes a fuvarozás alatt bekövetkezett áru elveszéséért fennálló helytállási kötelezettségét kimenteni nem tudta, ezért a CMR. 17. cikk 1. pontja alapján kártérítésre köteles. Az elsőfokú bíróság álláspontja az volt, hogy a II.r. alperes alkalmazottja az áru eltulajdonítását megakadályozhatta volna azzal, ha az általa vezetett járművet nem állította volna meg. Hangsúlyozta, hogy a perben feltárt tényállás alapján arra következtetett: megállást indokoló erkölcsi, illetve jogszabályi kötelezettséget megalapozó körülmény - segítségnyújtás szükségessége, hatósági személy jelzése - nem merült fel.

Az elsőfokú bíróság az I.r. alperes helytállási kötelezettségét, az általa kötött keretszerződés 3.9. pontja alapján állapította meg.

A beavatkozó fél fellebbezése folytán indult eljárásban az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érintette. A fellebbezéssel támadott rendelkezéseit megváltoztatta, és a II.r. alperessel szembeni keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság rögzítette: a fellebbezésben foglaltakra tekintettel, kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a II.r. alperes mentesül-e a kártérítési felelősség alól, vagy fennáll-e az I.r. alperessel egyetemleges helytállási kötelezettsége.

A keresetlevélhez mellékelte, a II.r. alperes gépkocsivezetőjének a perbeli áru eltűnését követően tett feljelentése, az elsőfokú eljárás során rögzített tanúvallomása alapján arra következtetett: a II.r. alperes bizonyította, hogy helytállási kötelezettség nem terheli. Felelősségét ugyanis menti az, hogy a rablás előre nem volt látható, emberi erővel nem volt elhárítható.

A másodfokú bíróság utalt arra is, hogy a gépjárművezetőt - a műszaki hiba jelzése miatt - megállási kötelezettség terhelte. A hiba okát - a közlekedésben résztvevők illetve a saját és járművének biztonsága érdekében - fel kellett tárnia. Az indítókulcsot nem hagyta a teherautóban, azt erőszakkal vették el tőle.

A CMR. 17 cikk 2. pontja alapján ezért a II.r. alperes mentesül a fuvarozás közben bekövetkezett áru elveszéséért egyébként fennálló felelősség alól.

A bekövetkezett kárért kizárólag az I.r. alperesnek kell helytállnia az általa kötött keretszerződés alapján.

Az ítélető tábla - a II.r. alperesi helytállási kötelezettség fennállásának hiánya miatt - nem vizsgálta a fellebbezésben foglaltak alapján, hogy az elsőfokú bíróság a kamatfizetés kezdő időpontját illetve mértékét helytállóan állapította-e meg.

Rámutatott arra is, hogy a perben becsatolt fuvarlevél, a CMR. 9. cikk 1. pontja szerint, csak ellenkező bizonyításig szolgál bizonyítékként a fuvarozási szerződés megkötésére. A perben feltárt adatokra tekintettel, annak alapján a felperesi jogelőd és a II.r. alperes között a jogviszony létrejöttét nem tudta megállapítani.

Az I.r.alperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, és a felperesnek az I.r. alperessel szembeni keresetének elutasítását. Beadványa tartalma szerint a támadott határozat a Pp.51.§ a.)pontját, a CMR. 17. cikk (2) bekezdését, illetve a felperesi jogelőddel kötött keretszerződést sérti. Hangsúlyozta: a másodfokú eljárás tárgya, a II.r.alperest támogató beavatkozó fellebbezése alapján, a fuvarozói felelősség fennállásának kérdése volt. Jogi álláspontja szerint, a jelenlegi technikai feltételek mellett egy rablás nem tekinthető fuvarozót kártérítési felelősség alól mentesítő körülménynek. Amennyiben a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság álláspontjával mégis egyetértene, a jogerős ítéletben foglaltak folytán, az I.r. alperes kártérítés alóli mentesülését is meg kell állapítani. Az I.r. alperes ugyanis az általa kötött keretszerződéssel az igénybe vett alfuvarozójának tevékenységéért vállalt helytállási kötelezettséget. Ha az alfuvarozót nem terheli felelősség, felelősségének hiánya az I.r. alperesi helytállási kötelezettség hiányát eredményezi.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta. Vitatta, hogy az I.r. alperes jogosult volt a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére, mivel az őt marasztaló elsőfokú ítélettel szemben fellebbezést nem nyújtott be.

A Legfelsőbb Bíróság mindenképp rögzíti: az I.r.alperes felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálásának nem volt a Pp.271.§(1)bekezdés a) pontja alapján akadálya. Az I.r.alperes - nem vitásan - az őt marasztaló elsőfokú ítélettel szemben nem terjesztett elő fellebbezést. A II.r.alperest támogató beavatkozó fellebbezése - a Pp.52.§-a, 57.§(1)bekezdése illetve 228.§ (4) bekezdése folytán, miután az alperesek egységes pertársak voltak és a fellebbezés tárgya a fuvarozói felelősség fennállása volt - szükségszerűen reá is kihatott. A másodfokú, részben megváltoztató döntés - a II.r. alperessel szembeni kereset elutasítása - miatt az I.r. alperes, a Pp.271.§(1)bekezdés b) pontja értelmében nem volt elzárva a felülvizsgálati kérelem benyújtásától.

A Legfelsőbb Bíróság szükségesnek tartja hangsúlyozni azt is, hogy felperesi felülvizsgálati kérelem hiányában, a jelen eljárás tárgyát a II.r.alperesi fuvarozói felelősség feltételei fennállásának vizsgálata már nem képezhette. A II.r.alperesnek a helytállási kötelezettsége alóli mentesülését kimondó jogerős ítéletre tekintettel, kizárólag az volt vizsgálható, hogy valóban jogszabálysértő-e a másodfokú bíróságnak az a rendelkezése, amellyel az I.r.alperesre vonatkozó elsőfokú ítéleti döntést nem érintette.

A CMR.3.Cikk szerint a fuvarozó minden olyan személy cselekményéért, mulasztásáért - mint sajátjáért - felel, akinek szolgálatát a fuvarozás teljesítése céljából igénybe vette. A felperesi jogelőd és az I.r.alperes által kötött keretszerződésben a felek az I.r.alperes fuvarozóra nem határoztak meg az említett előíráshoz képest szigorúbb felelősséget. Az említett keretszerződés 3.9.pontja és a 16.3.(i)pontja az I.r.alperes helytállási kötelezettségéről azonos tartalommal rendelkezik.

A másodfokú bíróság a perbeli áru elveszésének körülményeit mérlegelve, a II.r.alperes fuvarozói felelősség alóli mentesülését megállapította. Ha tehát annak a helytállási kötelezettsége a jogerős ítélet szerint nem áll fenn, akinek cselekményéért az I.r.alperesnek - szerződés alapján - felelnie kell, akkor az I.r.alperesi felelősség ugyanazon fuvarozási eseményre alapítva szintén nem állapítható meg. Az alfuvarozó mentesülése a CMR.17.Cikk 2.pontja értelmében, a fuvarozó I.r.alperes marasztalását kizárja.

A Legfelsőbb Bíróság a kifejtettekre tekintettel, a Pp.275.§(4)bekezdése alapján, a Pp.51.§ a.)pontját az ügy érdemére kihatóan jogszabálysértő jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r.alperes marasztalását tartalmazó döntését megváltoztatta, a felperes keresetét elutasítva.

A felperes az I.r.alperes eredményes felülvizsgálati kérelme folytán köteles az I.r.alperes első-és a másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseleti munkadíjból, illetve a felülvizsgálati eljárás során keletkezett, eljárási illetékből továbbá jogi képviseleti munkadíjból álló perköltségét megtéríteni, a Pp.270.§(1)bekezdése, 239.§ és 78.§(1)bekezdése értelmében.

Budapest, 2011. március 21.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. előadó bíró, Dr.Csóke Andrea sk. bíró

